

A bihari ev. ref. egyházi esperesi hivataltal - e

275-1895.

AZ ÉRMELLÉKI
ev. ref. egyházmegye
1894. évi szeptember hó 19-ik napján
Székelyhidon tartott rendes őszi
KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZÉKELYHID
NYOMATOTT KOHN SÁMUEL KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1894.

AZ ÉRMELLÉKI
ev. ref. egyházmegye

1894. évi szeptember hó 19-ik napján

Székelyhidon tartott rendes őszi

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

AZ
érmelléki ev. ref. egyházmegye
1894. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 19-ÉN
Székelyhidon tartott rendes őszi közgyűlésének
J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

J E L E N V O L T A K :

Nagy István esperes és **Fráter Imre** egyházmegyei gondnok
kettős elnökletök alatt.

a) *Tanácsbírák :*

Egyházi részről:

Világi részről:

Thamássy Lajos e. főjegyző is.	Konrád László v. főjegyző is.
Vecsey Sándor	Zsigó Endre
Szathmáry Sándor	Dravetzky Béla
Marjai Péter	Fráter Béla
Bányai László	Fényes Endre

Váradi Soma egyh. m. ügyvéd s v. jegyző.

b) *Az egyes egyházak képviselői :*

Albis : Sass Károly lelkész, Molnár Antal tanító.
Álmosd : Bajza Antal lelkész, Botos Dániel gondnok.
Alsó-Ábrány : K. Szabó József lelkész.
Ap.-Keresztur : Csuka Ferencz lelkész, Csekő Sándor g.
Asszonyvására : Vecsei Sándor lelkész.
Bagamér : Bányai László lelkész, Ármos Sándor gondnok.
Bályok : Molnár Mihály lelkész.
Bogyoszló :
B.-Diószeg :
B.-Félegyháza : Végh Lajos lelkész, Nagy József tanító.
Csokaly : Simon Elek lelkész.
Ér-Adony : Jakab József lelkész.

- Ér-Keserü*: Fazekas Imre lelkész, Vass Károly tanító
Gábor Sándor gondnok.
- Ér-Köbölkut* :
- Ér-Mihályfalva* : Szathmáry Sándor lelkész.
- Ér-Olaszi* : Thamássy Lajos lelkész, Milotay Lajos tanító,
Ákom János gondnok.
- Er-Semjén* : Végh József lelkész.
- Er-Tarcsa* :
- Felső-Álvány* : Debreczeni László lelkész.
- Gálos-Petri* : Takács Zsigmond s. lelkész.
- Mónus-Petri* : Szathmári János tanító előkönyörgő.
- H.-K.-Szt.-Imre* : Nagy István lelkész.
- H.-K.-Szt.-Miklós* : ifj. Szabó József lelkész, Ölyüs Lajos t.
- Kakad* : Csontos László lelkész.
- Kéz* : Balogh Imre lelkész, Nagy József gondnok.
- Kis-Kereki* : Bessenyey Imre s. lelkész, Hajdu József t.
- Kóly* : Debreczeni Ferencz tanító.
- Margitta* : Nagy Imre lelkész.
- Micske* : Rátz Lajos lelkész, Lakatos József gondnok.
- N.-Léta* : Marjai Péter lelkész.
- Ottomány* : Szabó Mihály lelkész, Huszár Sándor tanító,
Kovács Károly gondnok.
- Piskolt* : Ablonczy József lelkész.
- Poklostelek* :
- Szalacs* : Tóth Miklós t. Albert Imre pr. Balaskó Imre pr.
Lőrincz András pr.
- Székelyhid* : id. Szabó József lelkész, Pozsgai Károly, Ha-
lász Imre, Borbély Lajos tanítók.
- Szent-Jobb* :
- Széplak* :
- Tóti* :
- Uj-Léta* : Lénárt Péter lelkész, Csiha Antal tanító.
- Vajda* : Magyarai Gábor lelkész.
- A tanítói kar képviseletében* : Hajdu József elnök s több
tanító.
-

Nagy István esperes Istenhez emelt buzgó imával s a megjelenteknek, különösen a súlyos betegségből fel-lábadozott elnöktársának szívélyes üdvözlésével a gyűlést megnyitja.

1. sz. Esperes kihirdeti az 1891—93ik évi országos zsinat által alkotott s legfelsőbb megerősítést nyert egyházi törvényeket.

A kihirdetés tudomásul vétetik.

2. sz. Esperes előterjeszti, hogy a Marjai Péter e. t. lemondásával megüresedett egyházmegyei egyházi jegyzőségre elsőben megejtett szavazás alkalmával általános többséget senki nem nyervén a legtöbb szavazatot nyert lelkészek, névszerint Fazekas Imre és Végh József között újabb szavazást rendelt el. A hozzá beérkezett szavazatok a f. hó 18-án megtartott tanácsbirói előleges ülésben felbontottak, következő eredménnyel: beadatott összesen 30 egyházból 35 szavazat, mind a törvénynek megfelelőg kiállitva. Ezen 35 érvényes szavazatból Fazekas Imre érkeserüi lelkész nyert 18, Végh József érsemjéni lelkész 17 szavazatot.

E szerint Fazekas Imre érkeserüi lelkész az egyházmegye egyházi jegyzőül elválasztott-nak nyilvánittatik közgyűlés által, s felhivatik a hivatali eskületételére és hivatalának azonnali elfoglalására.

Megválasztott jegyző az eskületételére késznek nyilatkozván azt a közgyűlés színe előtt azonnal leteszi s hivatalát a jelenlevők szerenese kívánata között elfoglalja.

3. sz. Egyházmegyei gondnok mint az egyházmegyei számvevőszék elnöke előterjeszti, hogy az egyházmegye körüli számvevői mindedig nem terjesztették be mindnyájan munkálataikat.

Számvevők felhivatnak, hogy munkálataikat egy hó alatt küldjék be az elnökséghez,

hogy a számvevőszék még október havában összehívható legyen általa. Ezen határozat számvevőknek jegyzőkönyvi kivonatbani megküldésére a jegyzőség felhivatik.

4. sz. Esperes beterjeszti a tavaszi egyházmegyei közgyűlés óta tett elnöki intézkedéseit tartalmazó jelentését.

Esperesi jelentés

a tavaszi gyűlés után tett elnöki intézkedésekről.

Az ujlétai fegyelmi ítéletet foganatosítottam.

Földvari Jenő, IV. éves hittanhalgatót s. lelkészül felhatalmaztam.

A piskolti I. tanító bérlevelét megerősítettem és a tanító választást engedélyeztem.

A széplaki leányiskola építéséhez engedélyt adtam.

Urbán Dezsőt az e. m. kötelékéből elbocsátottam.

Az ujlétai egyház törlési engedélyét megerősítettem.

Tóth Miklós szalacsi fitanítót püspöki meghagyás folytán megintettem; a szeptemberi vizsgán való megjelenésre elköteleztem, hivatalában való felfüggesztését tudtára adtam, ügye állásáról jelentést tettem.

A közalapi segélyt, az illetőknek szétosztottam.

Szentjobbi lelkész, tőkeamat segélyét kézbesítettem.

Többféle nyomtatványokat, rovatos iveket szétosztottam, az egyházmegyét gondnok urral egyetértésben 5 szakaszban, egyházi és világi megbizottak által bejárattam, vagyon könyvet, minősítési tabellákat készítettem.

A nagyváradi nőnevelő intézet bizottsági ülésén az egyházmegyét képviseltem.

Az elrendelt szavazatokat beszédtem, felbontattam és az újabb szavazást is elrendeltem.

Az asszonyvásári és félegyházi templomok felavatásán megjelentem.

Pazar Kálmán atyafit Szalacsra segédlelkészül felhatalmaztam.

Kósa István kereki leánytanítót, szalacsi kisebb fitanítóul ideiglenesen megerősítettem.

Minden felsőbb rendeleteket kihirdettem.

Minden egyházat főjegyző ur társaságában meglátogattam.

az erről felvett jegyzőkönyvet tisztelettel beterjesztém az egyházmegyei közgyűlésnek.

A jelentés tudomásul vétetik, a tett intézkedések általánosságban helyben hagyatnak, illetve megerősítettnek. A jelentés fontosabb számaira u. m. az 1-ső, 7-ik, 10-ik és 17-ik számokra pedig az alább külön számok alatt következő részletes határozatok hozattak.

5. sz. Az esperesi jelentés 1-ső számával kapcsolatosan olvastatott Kovásznay Marczel székelyhidi járás főszolgabirójának Varga Gyula ujlétai jegyző ellen az egyházmegyei fegyelmi bíróság által az esperesi hivatal útján beadott panaszos ügyre vonatkozó s Nagy István espereshez intézett 1775/1894. sz. a. átirata.

Miután ez átiratban nincs körvonalozva, hogy az egyházmegye fegyelmi bírósága által beadott panasznak mely része lett vizsgálat tárgyává téve, miután továbbá a vizsgálat a panaszt emelt egyházmegye közbejötté s meghallgatása nélkül járatott le, miután végre a panaszos ügyben hozott törvényes határozat az egyházmegyével közölve máig sem lett, s az ez ügyben hozott határozatnak a panaszra vonatkozását ez átiratból megbírálni nem lehet, mindezen okoknál fogva Kovásznay Marczel járási főszolgabiró e végzés áttételével megkerestetni rendeltetik azon kéréssel, hogy: az érmelléki ev. ref. egyházmegye fegyelmi bíróságának képviseletében Nagy István esperes által Varga Gyula ujlétai községi jegyző ellen beadott, az átirat szerint 1775/1894. sz. a. levő panaszügyben hozott határozatot egész terjedelmében és indokaival ellátva kiadni s egyházmegyei ügyvéd Váradi Soma székelyhidi lakosnak kézbesíteni sziveskedjék, felhatalmazván és utasítván nevezett egyházmegyei ügyvéd a panasznak esetleg meg nem felelő határozat elleni fellebbezés elkészítésére és illetékes elbírálás végetti beadásra.

E határozat Kovásznay Marczel főszolgabirónak és Váradi Soma egyhm. ügyvédnek megküldetni rendeltetik.

6. Az esperesi jelentés 7-ik számában foglalt azon eljárása esperesnek, hogy Tóth Miklós szalacsi fitanítót főtiszteletű püspök ur meghagyására hivatalától felfüggesztette:

tudomásul vétetik s esperes felhatalmaztatik közgyűlés által, hogy a szalacsi nagyobb fiiskolában a tanítás folytonossága iránt a kellő intézkedést tegye meg.

7. sz. Esperes előterjeszti jelentése 10-ik szíma kapcsán, hogy az országos zsinat 703. és 705. határozata alapján kitölteni rendelt jelentő ivenk hozzá még mai napig be nem adattak; kér ez iránt sürgős intézkedést s ezen jelentő ivenk megerősítését eszközölő egyházmegyei felülvizsgáló bizottság megválasztását is kéri.

A felülvizsgáló bizottság elnökéül Fényes Endre világi tanácsbíró, a felülvizsgáló bizottság tagjaiul Drávetzky Béla világi tanácsbíró, Várady Soma világi aljegyző, Vecsey Sádor egyházmegyei tanácsbíró, Fazekas Imre egyházmegyei aljegyző és id. Szabó József székelyhidi lelkész választatnak meg. A jelentő ivenk hitelesítésével megbízott egyházmegyei küldöttségek pedig sürgősen felhivatnak, hogy a kitöltött jelentő-ivenket a felülvizsgáló bizottság elnökéhez legfőlebb 8 nap alatt küldjék be. A felülvizsgáló bizottság elnöke pedig fölkéri, hogy a kitöltött jelentő-ivenket az espereshez haladéktalanul terjessze be.

8. sz. Felvétellett az esperesi jelentés 17-ik számához csatolt egyházlátogatási jegyzőkönyv. Tekintve azonban ennek terjedelmességét, (5 írott iv) Esperes abból csak a következő nagyobb fontosságú ügyeknek előterjesztésére szoritkozik, kérve közgyűlést azokban tett intézkedéseinek megerősítésére, illetve határozat hozatalára.

a) Az iskoláztatás s iskolai tanítás általában véve kielégítőnek találtatott az egész egyházmegyében a küldöttség által. Alig volt iskola — azokat sem véve ki, a melyekben a tanítás egy vagy más járvány betegség miatt rövidebb, vagy hosszabb ideig szünetelt — melyben az esztendő nyári szakához mérve kellő számú növendék

nem találtatott. És ha volt is oly iskola egy pár, csekély népességű egyházunkban, melyben küldöttség növendéket nem talált, de legalább az országos törvény által a tanítási időtartamra meghatározott minimum azokban is megtartatott és a tanítók munkálkodásuk eredményéről a megtartott nyilvános vizsgákon legalább a szülők és előjárók előtt számot adtak. Csak két egyházunk volt, névszerint Széplak és Ujléta, melyek közül elsőben már kora tavasz óta rendetlenül jártak iskolába a növendékek, az utóbbiban pedig csaknem egész éven át szünetelt az iskolai tanítás, úgy hogy e helyen nyilvános vizsgák sem tartattak és pedig csupán azért, mert az előbbeni helyen egy leány iskolát, utóbbiban egy kettős fi- és leányiskolát építettek.

Közgyűlés megütközéssel veszi tudomásul esperes jelentését, s míg rozsaszalását fejezi ki Széplak előjáróságának azon eltévesztett intézkedése felett, hogy egyik nap a fiu, másnap a leány növendékek számára jelöltetett ki a fiiskolánál tanítási időül — mi magában véve elegendő ok volt a növendékek rendetlen feljására; — a legkomolyabban figyelmezteti Uj-Léta egyházi előjáróságát, hogy az iskolai tanításnak oly hosszú időn keresztül szünetelését és a nyilvános vizsgák elmulasztását jövőre csak azon egy esetben engedje meg, ha az iskola valamely járvány betegség miatt hatóságilag bezáratott és még meg nem nyitattott.

b) A szalacsi kisebb fiiskolában a tanítás eredménye általában véve nem kielégítőnek találtatván, esperes utasította az egyházi előjáróságot, hogy — miután az ezen iskolát időközben vezetett segéd lelkész már bejelentette az egyházból távozását a nyári szünidőre szerezzen a főiskolából egy tanítóképezdei tanítót s a hiányoknak lehető pótlása végett használtassa fel ez által, megtevéen a kellő intézkedést a különben is apró gyermekeknek a szünidő alatti szorgalmas feljására nézve is.

Közgyűlés úgy az esperesi intézkedést, mint ezzel kapcsolatosan azon jelentést, hogy a szalacsi egyház előjárósága az esperesi utasítás végrehajtásában sikerrel eljárta: helyeslőleg tudomásul veszi.

c) A h.-k.-szentmiklósi egyház előjárósága utasított

esperes által, hogy tekintve az iskola szűk, alacsony és egészségtelen voltát, úgy szintén a növendékeknek országos törvényeink szerint egy iskola teremben meg nem engedhető felette nagy számát (135) a régi külön leány tanítói állás visszaállításáról — mihez a telke ugy is meg van, az egyháznak — a legkomolyabban gondolkozzék. — Addig pedig, míg ezt eszközölhetné, külön iskola építése és egy segédtanító alkalmazása által segítsen a tarthatatlan állapoton.

Esperes intézkedése közgyűlés által megerősítették s annak teljesítésére a h-k.-szentmiklósi egyház előjárósága jegyzőkönyvi kivonatban utasítatik, jelentése a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésre bevértván

d) A székelyhidi egyház előjárósága, mint már évek óta minden hasonló alkalommal, utasítva lett most is esperes által, hogy egy külön leánytanítói állomás felállításáról mulhatlanul intézkedjék, mert épen a központotannyi gyermeknek (130) egy tanító keze alatti összezsufolása tűrhetetlen s az országos törvények szerint meg nem engedhető.

Közgyűlés székelyhidi lelkésznek ez ügyben tett nyilatkozata után újabb intézkedést nem lát szükségesnek, s csak annyit kíván jegyzőkönyvbe vétetni, hogy elvárja a székelyhidi egyház előjáróságától, hogy az országos törvénynek már a jövő évben okvetlen eleget tesz egy új leány tanítói állás beállításával.

e) K.-Kerekiben hol az elmúlt 1893-ik évben két díszes a mai kor igényeihez alkalmazott iskola épült 2046 frt költséggel, örömmel értesült küldöttség, hogy az iskolák építéséhez, gróf Stubenberg József róm. kath. nagybirtokos 5000 téglát ajándékozott.

Közgyűlés a legigazibb örömmel veszi tudomásul küldöttségnek emez jelentését s megbizva az egyházmegyei jegyzőséget, hogy ezen szép és nemes tettéért fejezze ki írásban legmélyebb köszönetét gróf Stubenberg József ő méltóságának.

f) Ér-Adonyról szomorúan jelenti esperes, hogy ott a tanító ósdisága miatt a tanköteles ev. ref. gyermekek közül 9 a r. kath. iskolába jár, és hogy az aránytalan s

a vagyontalan egyháztagokra felette nagy egyházi adó miatt 24 lélek a róm. kath. egyházba tért át.

Ezen szomorú állapotok megszüntetésére mint jelen körülmények közt egyedül célhoz vezetőket — a következőket javasolja küldöttség: az elöregedett tanító, ki maga nem fizette ugyan fizetésének végetlen csekély volta miatt az őt terhelő évi járulékot az országos tanítói nyugdíj-alap javára, de kinek — szolgálata idején — az egyház mindig fizeti a saját évi járulékát, kérvényezze az egyházmegye közbejöttével az országos tanítói alaphól nyugdíjaztatását. Az egyház előjárósága pedig változtassa meg a régi igazságtalan s méltánytalan párbér szerinti egyházi adózást, s a helyett hozza be az arányosított egyházi adórendszert, és pedig az újabb zsinati törvényeknek megfelelőleg a vidéki birtokos egyháztagokra is kiterjesztve, mi által az egyház egy olyan új jövedelemhez jut, miből az oly sok kellemetlenkedést okozott lelkészi földadó bőven fedezhető lesz.

Közgyűlés küldöttség mindkét javaslatát helyeslőleg elfogadja s utasítja Vida F. érado nyi tanítót, hogy az országos tanítói nyugdíjalap kezelő bizottságához szerkesztett kérvényét adja be az egyházmegyei esperesi hivatalhoz mihamarább. Esperes ur pedig felkéretik, hogy úgy a kérvénynek a tanító általi beadására, mint annak az illető helyre eljuttatására s a nyugdíj elnyerésére hatáskörében minden lehetőt tegyen meg. Végül Ér-Adony ev. ref. egyházi előjárósága utasíttatik, hogy egy igazságos és méltányos arányosított egyházi adó rendszert dolgozzon ki az új zsinati törvényeknek megfelelőleg a vidéki ev. ref. vallásu birtokosokra is kiterjesztve, s azt megerősítés végett a legközelebbi egyházmegyei közgyűlés elé terjessze be.

Ezen határozat egy részről Vida F. érado nyi tanítónak, másrészt az érado nyi egyházi előjáróságnak jegyzőkönyvi kivonatbani megküldésére a jegyzőség utasíttatik. — Egyszersmint felhívja közgyűlés mindazon egyházakat, melyekben még ma is a régi igazságtalan és méltánytalan párbér rendszer divatozik, hogy a helyett az igazságnak és méltányosságnak megfelelőbb arányo-

sított egyházi adórendszer behozataláról sürgősen gondoskodjanak.

g) Végül ugyancsak az egyházlátogatási jegyzőkönyv alapján előterjeszti Esperes ur egyházmegyénk különböző egyházaiban a mult évben tett nagyobb építkezéseket, és az egyház és iskolák részére tett kegyes adományokat, a mint következik:

Poklostelek iskoláját új székekkel felszerelte 195 frt értékben; Tótiban a templom új bejáróval ellátott, az urasztalára Veres Ignáczné urnő, a szószékre pedig Poroszlai Irma és Erzsébet kisasszonyok diszes terítőt ajándékoztak. Bályok nagy diszes zsindeley tetővel ellátott iskolát és tanítói lakot épített. Felső-Ábrányban iskola építésére méltóságos gróf Károlyi Tibor 50 frt, mélt. gróf Zichy Ferencz 50 frt, mélt. gróf Dégenfeld, Gusztávné 15 frt, Tisza Kálmánné urnő 10 frt, Altman Ignác 50 frtot ajánlottak. Piskolt néh. Gellért Imre és neje Vajda Zsuzsanna hagyományából egy 524 kilós haragot öntetett felszereléssel 953 frt 57 kr. értékben. Az éradonyi egyház javára ingyen iskoláztatási célra Szathmári Gábor és neje Szodorai Sára érmihályfalvai lakosok haláluk esetére 1000 frtot, néh. Kis Miklós éradonyi r. kath. volt birtokos, szegény iskolás gyermekek részére 200 frtot hagyományoztak. Ottományban t. Szabó Lajos közbirtokos a legjobb iskolás gyermekek részére a szokott exameni ajándékot — 10 frtot — ez évben is elküldötte. Bogyoszlóról *jelenszi kül.* miután ez mindezideig nyilvánosságra hozva nem volt, — hogy 1887-ben saját költségén s erején egy 1223 frtba került diszes iskolát épített. Apátkeresztur a régi tanítói lakot s iskolát átalakította s megnagyobbította, az iskola mindennemű taneszközökkel ellátott, Szemes Imre altanfelügyelő ajánlata folytán a biharmegyei közművelődési egylet által mintegy 50 frt értékben; ugyanott Török Mihály és Nagy Imre egyháztagok toronyzsálura 15 frtot adományoztak. Mónus-Petriben a templom kijavitása bevégeztetett s erre mult évben kiadott 65 frt. Köbölkuton egy csinos költsön magtár építettett bádoggal fedéllel 600 frtból. Csokalyon néh. Fényes Lázár közbirtokos a behivatalnokok fizetésének javítására 200 frt alapítványt tett. Kis-Kereki két új diszes iskolát épített 2046 frt 33 krból. Ezen építéshez mélt. gróf Stubenberg József székelyhidi nagybirtokos 5000 téglát ajándékozott, a biharmegyei köz-

dörmög —

művelődési egyesület pedig az iskolák részére fali-olvasó táblákat, térképeket, számológépet stb. küldött 50 frt értékben. Bagamérban egy új leányiskola és tanítói lak építésére az urbères közönség 1000 frt készpénzt, s 135 k. rozs árát ajánlotta fel, Ármós János pedig 200 frt alapítványt tett az egyház részére Nagy-Létán Farkas Ferenczné az egyház közszükségeire 150 frtot adományozott. Diószegen Nagy Imre jelenleg margittai lelkész 25 frtot adományozott az egyház szükségére. B.-Felegyházán az egyház szükségére, az iskolás gyermekek részére és a templom körül kerítésésére több kisebb-nagyobb kegyes adományok tétettek. Vajdán Nagy Lajosné Dobozi Erzsébet urnő 500 frt alapítványt tett az egyház javára.

Orvendetes tudomásul vétetik. *nek.*

9. sz. Olvastatott néhai Szőke János esperes özvegyének az iránti kérvénye, hogy a néhai férje által Érmihályfalva egyháza helyett sajátjából befizetett országos közalapi díjak visszafizetésére nevezett egyház utasítsassék.

A kérvény Érmihályfalva egyháztanácsának érdemleges sürgős intézkedés végett kiadandó.

10. sz. Érkésérü egyháztanácsának az iránti kérvénye, hogy a fiu- és leányiskola végleges egyesítése — tekintve az egyházközség szegénységét — az egyházm. részéről engedjék meg.

Az egyházmegye elvi álláspontjával ellenkező ezen kérelem nem teljesíthető s tekintve az egyházközség rendkívüli rossz anyagi viszonyait, az egyesítés csakis 3 évre engedtetik meg.

II. Széplak egyháztanácsának Széplak község 306. számú telekjegyzőkönyvében foglalt, 30 frtért eladott belsőség eladása iránt kötött adásvevési szerződésnek helybenhagyása s az egyházkerületen való megerősítés végett beadott kérvénye.

Az egyházkerülethez jóváhagyás végett párlólag felterjesztendő.

12. Pazar Kálmán szalacsi ev. ref. segédlelkésznek az érmelléki egyházmegyébe való bekebeleztetése iránti kérvénye.

A bemutatott lelkészi bizonyítványok alapján bekebeleztetik.

13. sz. Olvastatott az álmosdi ev. ref. egyház tanácsnak jelentéses kérvénye, melyben jelenti, hogy az álmosdi leánytanítói állomás rendszeresítése a Fráter Imre egyházmegyei gondnok alapítványa és a hívek buzgó áldozata alapján sikerült. A törvény által minimumként 300 frt, 600 koronában megállapított leánytanítói fizetést úgy az egyháztanács, mint az egyházközség többsége elfogadta. A leánytanítói fizetés akként emeltetett fel a 600 koronára, hogy az eddigi fizetés a földes uraknál 25% pénz s 50% rozs, a 2-ik 3-ik és 4-ik kulcs szerint fizetőknél 15% pénz és $\frac{2}{4}$ véka rozs, az 5. és 6-ik kulcs szerint fizetőknél 13% pénz és $\frac{1}{4}$ véka rozsral emeltetett s e megállapítás úgy az egyháztanács, mint az egyházközség által elfogadva lett. Kéri annál fogva a felemelés és díjlevél jóváhagyását, végmege erősítés végett a főtiszt. egyházkerületre felterjesztését.

Közgyűlés örömmel veszi tudomásul az álmosdi ev. ref. egyháztanács és község többségének áldozatkészségét bizonyító ezen intézkedését, az adóemelés és bemutatott díjlevél elfogadásához és megerősítéséhez készséggel hozzájárul s végmege erősítés végett a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

Ebből kifolyólag örömmel ragadja meg közgyűlés a kedvező alkalmat, hogy szeretve tisztelt világi elnökének Fráter Imre egyházmegyei gondnoknak ez ügyben kifejtett buzgóságáért és áldozatkészségéért köszönetét nyilvánítsa s nemes tettét e jegyzőkönyvben megörökítse.

14. sz. Olvastatott Fazekas Mihály galospertri-i lelkésznek indokolt kérelme, melyben korára s világtalan voltára való tekintetből kéri magát a lelkészi felelősség alól feloldani s a felelősséget az oldala mellett működő Takács Zsigmond segédlelkészre áttenni helyettes lelkészi minőséggel ruházván fel őt.

Kérvényező lelkésznek ösmert indokai méltánylást találván, s kérése az egyházi törvények rendelkezéseivel különben sem ellenkez-

vén, kérelmének hely adatik s Takács Zsigmond segédlelkész, helyettes lelkészi minőséggel felruháztatván, minden lelkészi teendőkért a további felelősség reá ruháztatott.

Azonban mivel a kérvény mellé csatolva nincs az egyháztanácsnak azon határozata, melylyel igazoltatnék, hogy kérvényező lelkésznek a kérvényben jelzett kívánságához hozzá járul, s különösen hogy helyettes lelkészül Takács Zsigmond segéd lelkészt óhajtja alkalmazni, — pedig e tekintetben az egyháztanács nyilatkozata szükséges, — felhivatik kérvényező lelkész, hogy erre nézve az egyháztanács nyilatkozatát vegye ki s azt az esperesi hivatalhoz adja be, mert fentebbi határozat érvénye ezen egyháztanácsi nyilatkozatnak kinyerésétől tétetik függővé.

15. sz. A bályoki ev. ref. egyháztanács beterjeszti templomuk kibővítése, javítása, újból berendezése és az elrongyolott torony újból bádогоzására vonatkozó, s ugy az egyháztanács, mint az egyházközség által elfogadott tervrajzot és költségvetést, mely szerint a szándékolt újítás és felszerelés 5000 frtba kerül. Ez összegből 3000 frtot az egyházközség tagjai önmegadóztatás által fedeznek, a hiányzó 2000 frt pedig az országos egyházi közalaptól nyerendő segélyből fedeztetnék. Kéri a beterjesztett tervrajz és költségvetés megerősítését, illetve jóváhagyás, és megerősítés végett a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűléshez pártoló fölterjesztését.

Egyházmegyei közgyűlésünk örvendetesen veszi tudomásul a bályoki egyház község nemes törekvését, és áldozatkészségét, de nem helyeselheti azon eljárását, hogy ily nagyobb mérvű építkezésnél a költségvetés $\frac{2}{3}$ részét az országos ref. egyházi közalaptól nyerendő segélyre fekteti, — e tekintetben 500 frtnál nagyobb segélyre nem is ajánlhatja — s a hiányzó összegnek más forrásból leendő előállítására, és a felőlli jelentéstételre utasítja; egyébként a beterjesztett tervrajzot és költségvetést — azon utasítással, hogy az építkezés árlejtés útján adassék ki — helyben hagyja, illetve azokat helyben-

hagyás és megerősítés végett a főtiszt. és mélt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni rendeli.

16. sz. A diószegi ev. ref. egyház előljárósága beterjeszti Mátyás Ilona halom-utcai tanítónőnek oklevelét és szolgálati bizonyítványát s kéri a megválasztott tanítónő megerősítését s bekebeleztetését.

A diószegi egyház előljárósága által ideiglenes állására véglegesen megválasztott Mátyás Ilona tanítónő közgyűlés által megerősítettik s az érmelléki ev. ref. egyházmegyébe bekebeleztetik.

17. sz. *szám* Olvastatott az egyházmegyei papi könyvtári adás megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése és a vizsgálatról felvett jegyzőkönyv.

A kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétetik s az gyűlés jegyzőkönyvében kinyomatni határoztatik.

JEGYZŐKÖNYV,

mely felvétellett az érmelléki ev. ref. egyházmegye lelkeszi karának 1894. márczius hó 27-én tartott értekezletéből kiküldött bizottság üléséről.

Jelen voltak:

Elnök nt. Magyarai Gábor, nt. Bányai László, nt. Szathmáry Sándor, Szabó József, Szabó Mihály könyvtárnok s Nagy Imre jegyző.

1. szám.

Vizsgálat alá vétetett Szabó Mihály egyházmegyei könyvtárnok urnak számadása 1889. jan. 1-től 1893. decz. 31-ig terjedő időről. A bevétel és kiadások tételei átvizsgáltatván a valóságnak megfelelőknek és nyugtákkal igazoltaknak találtattak. Végeredményül pénztárnok számadása az 1893. év december 31-én 129 frt 44 krt, azaz egyszázhuszonkilencz forint és negyvennégy krt tüntet föl maradványul, mely összeg Halász Imre székelyhidi tanító ur, mint új könyvtárnoknak átadatott és általa nyugtáztatott.

Ezekután bizottságunk, midőn Szabó Mihály volt könyvtárnok urnak az 1889. 1890. 1891. 1892 és 1893. éveken teljes lelkiismeretességgel való működéséért teljes elismerésünket és köszönetünket nyilvánítja, őt lelkesítő karunknak a további számadás terhe alól a fentartandók fentartásával fölmentésre ajánlja.

Kelt mint fent.

jegyzette: Nagy Imre,
jegyző.

Magyary Gábor
Bányai László.

18. sz. Olvastatott a folyó hó 18-án Székelyhidon tartott egyházmegyei lelkesítő értekezlet betérjesztett jegyzőkönyvének 1-ső száma, a mint következik :

Elnöklő esperes betérjesztvén az országos ev. ref. papi gyámintézetnek a méltóságos és főtiszteletű convent-től véleményezés végett leküldött alapszabály tervezetét, arra nézve egyhangulag kimondja értekezlet, hogy egyházmegyénk lelkesítő kara nagy és súlyos áldozatok árán megalapított gyámoldáját ezen országos gyámoldáért fel nem adja, idegen kézre nem bocsátja, — s különösen a mélt. és főtiszt. convent által készített tervezet szerinti országos gyámintézetet nem kívánja, hanem annál hangosabban kívánja, hogy állitassék fel egy nyugdíj intézet a munkakeptelenné lett ev. ref. lelkesítők számára, — és pedig az állam kellő hozzájárulásával, melynek az ev. ref. lelkesítők részben szintén hivatalnokai, kik a részére tett sokoldali szolgálataikért, semmi díjban, avagy jutalomban nem részesülnek. És ha az állam a tőle méltán remélhető segílyt e célra megadja, az egyházmegye lelkesítő kara is kész gyenge erejéhez mérten bizonyos meghatározott évi járulékkal járulni az alap növeléséhez. E cél elérése végett szükségesnek tartja értekezlet, hogy a nagy-tiszteletű és tekintetes egyházmegye útján kéressenek fel egyházi legtöbb hatóságaink, miszerint érintkezésbe tevén magokat a kormány vezérférfiaival mielőbb tegyék meg a kellő lépéseket ez ügyben.

Közgyűlés egészen magáévá teszi lelkesítő értekezletnek betérjesztett véleményét. Ehez képest midőn a tervezett alapon felállítani szándékolt orszá-

gos ref. papi gyámintézet felállításához nem járul, azon óhajlásának ad kifejezést, hogy a gyámintézet helyett állíttassék fel országos nyugintézet a munkaképtelenné lett ev. ref. lelkészek számára. E végett megkeresni határozta közgyűlés a főtiszt. és mélt. egyházkerületet, hogy az haszon oda egyházi legfőbb hatóságunknál, miszerint — érintkezésbe tévén magát az államkormány vezérferfiaival, eszközöjön ki ezen alapra egy a célnak megfelelő az ev. ref. egyház lelkészi kara által sokszorosán kiérdemelt segélyösszeget s ennek kieszközlése után úgy a szükséges alap előállítására, mint az intézet életbeléptetésére, tegye meg a kellő lépéseket

E határozat jegyzőkönyvi kivonatban a főt. és mélt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.

19. sz. Olvnstatott a f. hó 18-án Székelyhidon tartott egyházmegyei lelkész értekezlet beterjesztett jegyzőkönyvének 2. száma a mint köve kezik

Elnöklő esperes kérdést intéz értekezlethez az iránt, hogy a beérkezett a tanítók fizetését biztosító, a vallás és közoktatási miniszter ő nagyméltóságához czimzett kérvényekkel és az ötödéves korpótlékokért benyújtott folyamodványokkal mi tevő legyen?

Miután e kérvények benyújtásának határideje pár nap múlva lejár, nehogy egyházaink a joggal reményelt segélytől elessenek, felkéri értekezlet nagytiszteletű esperes urat, hogy mihelyt ama kérvények pártoló végzéssel ellátatnak az egyházmegyei közgyűlés által, azonnal vigye be a főt. és méltóságos püspöki hivatalhoz s az ott nyerendő információ szerint intézkedjék azok felett úgy, hogy azok kellő időben rendeltetésök helyére eljussanak.

Ez alkalomból kényszerülve érzi magát értekezlet legmélyebb fájdalmának adni kifejezést a főt. és mélt. egyházkerület- és konventnek egyházaink vitalis érdekeivel szemben tanusított azon közönyösségük felett, hogy ily nagyfontosságú ügyekben, vagy nem adják meg a kellő utasítást, vagy ha megadják is, azt oly későn teszik mint épen a jelen esetben is; midőn az általok megjelölt uton haladva az országos törvényhozás által részökre biztosí-

tott segély megnyerésétől kétségtelenül elesnek egyházaink; s e miatt azon kinos helyzetbe jutnak, hogy vagy kénytelenek élet érdekeiket mellőzni, vagy ha azt tenni vonakodnak — saját törvényes felsőbbsegeiket kikerülve — egyenesen és követlen a politikai hatóságokhoz folyamodni, azokat elintézése végett.

Ezen sajnos állapot megszüntetése végett a szükséges lépések megtételére a nt. és tek. egyházmegyei közgyűlés felkérésére értekezlet által kimondatik.

Közgyűlés a béterjesztett értekezleti jegyzőkönyv alapján megbizza Szathmári Sándor egyházmegyei tanácsbíró, hogy közgyűlés végeztével menjen be a főtiszt. és mélt. püspök urhoz, s tegyen kérdést ama kérvények beadását illetőleg. Es ha főt. püspök ur garantirozza az egyházmegyét a felől, hogy ama kérvények a jelzett egyházkerületi közgyűlés elé terjesztve nem fognak végleg elkésni, akkor — mint esperes helyettes — adja be a főt. püspöki hivatalhoz; ellenkező esetben minden késedelem nélkül tegye át a biharmegyei közigazgatási bizottsághoz, hová a miniszteri rendelet által utasítva vannak

Egyszersmind ugyancsak a beterjesztett értekezleti jegyzőkönyvnek megfelelőleg, azon tiszteletteljes kérelemmel járul közgyűlés a főtiszt. és mélt. egyházkerület és konvent, mint legfőbb egyházi hatóságaink elé, hogy jövőre törvényhozásunk; illetve az ez által megbizott magas kormánynak egyházainkat és iskoláinkat közlő érdeklő intézkedéseit a legélénkebb figyelemmel kísérni s azoknak megfelelőleg egyházainkat idejekorán részletes utasításokkal ellátni — legfőbb hatósági kötelezettségöknek megfelelőleg — méltóztassanak.

20. sz. Olvastatott a f. hó 18-án Székelyhidon tartott egyházmegyei értekezlet beterjesztett jegyzőkönyvének 31. száma, a mint következik:

A tanítói fizetések minimumának megállapításával szemben felkérendőnek véli értekezlet a felettes egyházi hatóságokat intézkedni, sok helyen inséggel küzdő lelkészeink fizetés minimumának biztosítása tárgyában is.

Bár jól tudja közgyűlés, hogy ezen kérdéssel egyházi főhatóságaink már foglalkoznak, mindamelllett az értekezlet újabb felszólalását szükségesnek érzi, azt magáévá teszi, s jegyzőkönyvi kivonatban megkeresni határozza a főtiszt. és mélt. egyházkerületi közgyűlést, hogy a lelkész fizetés már megállapított minimumának biztosítására a kellő lépéseket mihamarább megtenni méltóztassék

21. sz. Olvastatott egyházm. lelkészi kar által Székelyhidon 1894. szept 18-án tartott gyámoldai közgyűlés beterjesztett jegyzőkönyvének 1-ső 2-ik száma.

Első szám tartalmazza gyámoldai jegyző Szikszay Józsefnek gyengélkedése miatti lemondását viselt tisztéről, s helyének Végh József által történt ideiglenes betöltését, a 2-ik szám pedig előadja, hogy a gyámolda ügyvédjére beadott szavazatok Asszonyvásárán felbontatván, lett az eredmény a következő: Váradi Soma 18 Konrád László 15, Garán Dániel 1 szavazatot nyertek. E szerint Váradi Soma e. m. ügyész, a gyámolda megválasztott ügyészének nyilvánított. Hogy azonban az ügykezelésben valami zavar ne történjék, elhatározta gyámoldai közgyűlés, miszerint a gyámolda körében mai naptól felmerülendő új peres ügyek újonnan választott ügyvéd Váradi Soma kezébe adandók, a folyamatban levő ügyek pedig Konrád Lászlónál maradnak, ki azokat 1895. év végéig lebonyolítva új ügyvédnek által adni tartozik

Egyházmegyénk lelkészi gyámoldai közgyűlésének ezen határozatai s intézkedései egyházmegyei közgyűlés által tudomásul vétetnek.

22. sz. Reform. segély egyházi segélyért folyamodtak: a k.-kerékii alsóábrányi, felsőábrányi, apátkereszturi, ér-^{lesi}adonyi, monosperi, szentjobbi és gállospetrii egyházak.

Mint részben nagyobb építkezéseket teljesített, részben szegény s más felekezet és nemzetiség közt levő egyházak a kért segélyre melegen ajánltanak.

23. Rendkívüli állam selyélyért folyamodnak: Bán Sándor, Csuka Ferencz, Kalas István. Sipos János, K. Szabó József lelkészek; Debreczeni Ferencz, Kalas Sámuel,

Kágyi József, Kiss Sándor, (szentjobbi) Kiss Sándor, (felsőábrányi) Nagy József, Szathmári János, Vida Ferencz tanítók.

Csekély fizetésökre s szegénységökre való tekintetből mindannyian segélyre ajánltatnak.

Közalap segélyért folyamodtak:

24. sz. A bályoki egyház. E más felekezet s nemzetiség közé ékelt, kicsiny de igen törekvő egyház, mely iskolájának felépítésére a múlt évben hozott nagyobb áldozatot, templomának kibővítése, újból berendezése és tornyának újonnan bádогоzása végett 500 forint segélyre ajánltatik.

25. sz. A kéczi egyház. E más felekezet s nemzetiség közt levő kicsiny egyház lelkesi lakának kijavíthatása végett 100 frt segélyre ajánltatik.

26. sz. A poklosteleki egyház. E szegény s kevés népességű, az utóbbi években építkezésekre nagy áldozatot hozott egyház, építkezéseiből származott adóssága törleszthetése végett 100 frt segélyre ajánltatik.

27. Az értarcsai egyház. E kevés népességű, de igyekező egyház, építkezéseiből fentmaradt adósságai törleszthetése végett 200 frt segélyre ajánltatik.

28. A monospetrii leány egyház. Ismerve egyházmegyei közgyűlésünk azon nehéz anyagi viszonyokat, melyekkel e kevés népességű leány egyházunk küzd, előkönyörgői lakának kijavíthatása és új tetővel elláthatása végett 300 frt segélyre ajánlja.

29. A gállospetrii egyház. Egyházmegyei közgyűlésünk a g.-petrii szegény s kevés népességű egyházat, temploma s tornyának renoválásából származott adósságai törleszthetése végett 100 frt segélyre ajánlja.

30. sz. A kiskerekii egyház. E nem nagy népességű, de kiváló buzgóságú, s az utóbbi évek alatt építkezésekre nagy áldozatokat hozott egyház, iskolai építésből származott adóssága törleszthetése végett 100 frt segélyre ajánltatik.

31. A felsőábrányi egyház. Egyházmegyei közgyűlésünk e kevés népességű, szegény egyházat, romladozó

iskolájának újból építhetése végett 158 forint segélyre ajánlja.

32. Az alsó-ábrányi egyház. Egyházmegyének e legkisebb népességű s igen szegény anyaegyháza, a lelkészi lak s egyéb épületeinek kijavíthatása végett 150 frt segélyre ajánltatik.

33. sz. Az éradonyi egyház. Egyházmegyei közgyűlésünk ismerve az éradonyi egyház anyagi viszonyának korlátolt voltát s az egyháztagok szegénységét, — közsükségei fedezhetése s a lelkészi lak renoválásából származott adósságai törleszthetése végett 200 frt segélyre ajánlja.

34. Thamássy Lajos érolaszii lelkész. Ez igen csekély jövedelmű egyházban odaadó buzgósággal szolgáló, segélyért még soha nem folyamodott lelkészt, most midőn veszedelmes torokbaja miatt segéd tartásra kényszerülve, — sokszorosan sulyossá lett helyzetében felemeli kérő szavát: egyházmegyei közgyűlésünk 300 frt segélyre legelső helyen s a legmelegebben ajánlja.

35. sz. Jakab József éradonyi lelkész. E csekély jövedelmű egyházban szolgáló, elemi csapásoktól sújtott, családos ifju lelkész 200 frt segélyre ajánltatik.

36. sz. Csuka Ferencz apátkereszturi lelkész. A megélhetésre elégtelen jövedelmet nyújtó kicsiny egyházban missiói hivatást teljesítő, teljesen vagyontalan, sőt adóssággal terhelt családos ifju lelkész, 200 frt segélyre ajánltatik.

37. K. Szabó József alsóábrányi lelkész. Ez igen kicsiny egyházban, csekély fizetésért szolgáló, nemzetiség és más felekezet közt levő egyházában missiót teljesítő, vagyontalan családos ifju lelkész 300 frt segélyre ajánltatik.

38. sz. Debreczeni László felsőábrányi lelkész. E csekély jövedelmű egyházban szolgáló, nagy családú vagyontalan lelkész 100 frt segélyre ajánltatik.

39. sz. Fazekas Mihály g.-petrii lelkész. E 63 éves sulya alatt roskadozó, 22 év óta teljesen világtalan s e miatt segédet tartani kénytelen, teljesen vagyontalan agg lelkész 200 frt segélyre a legmelegebben ajánltatik.

40. Kalas István értarcsai lelkész. E kicsiny egy-

házban, csekély jövedelemért bu gón szolgáló, adóssággal terhelt családos ifju lelkész 200 fit segélyre ajánlatik.

41. Ungvári Gyula poklosteleki lelkész. E csekély jövedelmű s missiót teljesítő lelkész 100 forint segélyre ajánlatik.

42. sz. Szathmári János monos-petrii előkönyörgő. E rendkívül csekély jövedelmű leányegyházban missiót teljesítő, állandó segély nélkül családját fentartani nem képes, vagyontalan előkönyörgő 100 frtsegélyre ajánlatik.

43. Az 1893. évi XXVI. t.-cz. 9-ik §-ában kilátásba helyezett államsegélyért, — a tanítói fizetés 300 frtra kiegészítése, illetve 400 frtra emelése végett — folyamodtak: az éradonyi, értaresai, szentjobbi, ujlétai, érsemjéni, székelyhidi, apátkereszturi, szalacsi, vajdai, asszonyvásári és albisi egyházak.

Mindezen egyházak kérvényei, a főtiszt. és mélt. egyházkerületi közgyűléshez pártolólag felterjesztetnek.

44. sz. Az 1893. évi XXVI. t.-cz. 2-ik §-ában a felekezeti tanítók részére is következőleg megállapított ötödéves korpótléknak, a hivatolt t.-cz. 14-ik §-ában kilátásba helyezett államsegélyből leendő fedezéséért folyamodtak: az éradonyi, értaresai, szentjobbi, ujlétai, érsemjéni, székelyhidi, apátkereszturi, szalacsi, vajdai, asszonyvásári, albisi, margittai, kokadi, bagaméri, félegyházai, felső-ábrányi, álmosdi, bályoki, diószegi, nagylétai, köbölkuti, micskei, ér-olaszi-i, ottományi, poklosteleki, csokalyi, hegyközszentmiklósi, tóti-i és hegyközszentimrei egyházak.

Egyházmegyei közgyűlésünk, jóllehet tudomása van arról, miszerint az idézett törvény végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri utasítás az ötödéves korpótlék engedélyezése végetti kérvényezés határidejéül az 1898. évi június hó végét, illetve esetről-esetre a korpótlék esedékességének napját megelőző három hónapot jelöli meg; mindazáltal, nehogy a folyamodó egyházak a késedelem által joghátránynak legyenek kitéve: kérvényeiket a főtiszt. és mélt. egyházkerületi közgyűléshez pártolólag felterjeszteni rendeli.

45. Az egyházi törvények 283. §-a rendelkezéséhez képest az egyházmegyei bíróság időszaki tanácsa megalkottatik; és pedig rendes tagokul: Fényes Endre vil. tan. bíró, Dráveczky Béla vil. tan. bíró, Thamássy Lajos egyh. tan. bíró.

Póttagokul: Vecsey Sándor egyh. tan. bíró, Szathmári Sándor egyh. tan. bíró és Konrád László vil. tan. bíró választatnak meg.

Bírósági ülés jegyzőkönyve.

46. sz. Tárgyalás alá vétetett Szathmári Sándor volt margittai, jelenleg érmihályfalvai lelkésznek az egyházmegyei bírósághoz közgyűlés által ártett kérvénye, melyben a margittai ev. ref. egyháztanács 1894. jan. 17-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének 1. alatt csatolt kivonatában olvasható határozata megváltoztatását, s ezen határozatban Nagy Imre jelenlegi margittai lelkésznek ~~12~~ ~~szépe~~ itélt 8 öl fának részére kiadatását kéri.

Ugy a betejesztett kérvényekben foglaltak, mint a tárgyalás folyamán előszóval előadottak által minden kétséget kizáróleg bizonyossá lett bíróság előtt, hogy a margittai ev. ref. egyháztanács ítéletének tárgyát képező, összesen 8 jog fa — és nem 12 — mint az egyháztanács jegyzőkönyvében olvastatott, mert mint a csatolt községi bizonyítvány igazolja a 12 öl fából 4 öl Szathmári Sándornak saját beltelkei után adatott s csak 8 adatott mint lelkésznek az általa használt egy egésztelek külilletőség után Szathmári Sándor volt margittai lelkészről illeti. Mert ha azon 8 öl fa Nagy Imre jelenlegi lelkésznek adatik, úgy az 1894. nov. havában 1895-re kivágandó 8 öl fával részére az 1894. ápr. 24-től 1895. ápr. 24-ig terjedő egy évre 2 izben 8 öl fa együtt 16 öl fa adatnék míg elődje az 1893. ápr. 24-től 1894. ápr. 24-ig terjedő 1 évre semmi fát nem kapno. mi által

Szathmáry Sándor lelkészen határozottan jog-sérelem követtetett el.

Annálfogva az egyházmegyei bíróság a margittai ev. ref. egyháztanácsnak ez ügyben hozott s jegyzőkönyvi kivonatban ./. alatt csatolt végzését hatályon kívül helyezi, s utasítja a magittai ev. ref. egyháztanácsot, hogy a Nagy Imre jelenlegi margittai lelkész részére visszatartott 8 jog fát Szathmári Sándor volt margittai lelkész részére adja ki.

Ezen határozat jegyzőkönyvi kivonatban a margittai ev. ref. egyházi előjárásának megküldetni határozatik.

47. sz. Tárgyaltatott Szathmári Sándor érmihályfalvai ref. lelkésznek az egyházmegyei közgyűléstől bírósághoz áttett kérvénye az érmihályfalvai ref. egyháztanács 1894. szept. 16-án tartott ülésében 7-ik szám alatt hozott s jegyzőkönyvi kivonatban ./. alatt csatolt határozata, mely néhai Szöke János volt érmihályfalvai lelkész özvegyének az érmihályfalvai egyház előjárósága által megajánlott kegyeleti évről jelenlegi lelkész Szathmári Sándor által fizetendő félfizetést pénzértékben 400 forintban állapítja meg, s kéri ezen egyháztanácsi határozatnak az egyházmegyei közgyűlés általi megerősítését.

Az érmihályfalvai egyháztanácsnak egyházmegyei közgyűléshez megerősítés végett Szathmári Sándor lelkész beadványa kíséretében felterjesztett ezen határozatát az egyházmegyei bíróság megerősíthetőnek nem találja azon oknál fogva, mert úgy az egyházi előjáróság, mint az egyházmegyei bíróság nem erőszakolhatja egyik félre sem, hogy mennyi pénzértékben vegye fel, avagy fizesse a lelkészi félfizetést. Ez illetőknek egészen magán ügyök. Ha azonban nevezettek egymásközt másként megegyezni nem tudnak, az esetben bíróság utasítja a kérvényező egyházi előjáróságot, hogy az általa pontosan beszédett s felosztás alá eső lelkészi fizetést ossza szét természetben két egyenlő részben az elhunyt lelkész özvegye és új lelkésze között.

48. Albert Imre szalacsi egyházközségnek kéri az megyei bíróságot, hogy az 1893. okt. 17-én tartott egyházmegyei közgyűlés által 8. sz. a. hozott azon határozatának, mely szerint Tóth Miklós szalacsi fitanítót az általa fizetett 15 frt vizsgálati költségnek visszafizetésében elmarasztalja szerzzen érvényt, mert ő ez összeget nevezetlen egy bíróság előtt sem tudja bevenni, kéreimével mindenütt elutasítatik.

Bíróság Albert Imre szalacsi egyházközségnek kérelmének helyt ad, s miután Tóth Miklós az egyházmegyei bírósága által marasztaltatott el a 15 frt visszafizetésében Albert Imre részére — megbizva Nagy István esperest, hogy ez összeget polgári közigazgatási úton hajtassa be Tóth Miklóson, megkeresvén e végett hivatalból a mihályfalvai szakasz főszolgabíróját, mint illetékes közigazgatási hatóságot s a behajtandó összeget nyugta mellett adja át Albert Imre jogos tulajdonosnak.

49. sz. Tárgyalatott Lénárt Péter ujlétai lelkész be-terjesztett kérvénye s az ahhoz csatolt kivonata az ujlétai egyháztanács 1894. aug. 12-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének.

Ezen kérvényben ujlétai lelkész Lénárt Péter előadja, hogy az ujlétai lelkész használatában nincs meg a bérlevélben kitett 22 kataszt. hold föld, miről ő az u. n. „Jelentő ívek” készítése alkalmával győződött meg, a mikor is kérte az egyh. előjáróságot, hogy a hiányzó földterület részére adja ki. Az előjáróság azonban — mint ezt a csatolt jegyzőkönyv is igazolja — kimondotta, hogy bár elősmeri lelkészi kérelmének jogosságát, mind az által azt nem teljesítheti mindaddig, míg arra felsőbbfokig kötelezve nem lesz. Kéri tehát egyházmegyei közgyűlést, tegye kötelességévé az ujlétai előjáróságnak, hogy a lelkészi bérlevél szerinti hiányzó 3 hold és 917 □-öl földet lelkész használatába azonnal adja át.

Bíróság Lénárt Péter ujlétai lelkész kérelmének helyt ad, annyival inkább, mivel annak jogos voltát maga az egyház előjárósága is elősmeri, — mint ezt a csatolt jegyzőkönyv igazolja. Annál fogva utasítja az ujlétai egyházi előjáróságot,

hogy a lelkészi és egyházi földeket méresse fel pontosan és a lelkészi földekből hiányzó részt adja át lelkész használatába.

50. sz. Tárgyaltatott Csiha Antal ujlétai tanító betervezett kérvénye, melyben az ujlétai presbiterium által állítólag visszatajtott fizetése kiadatását kéri.

Ugy kérelmező tanítónak, mint jelenvolt lelkésznek és gondnoknak kihallgatásával arról győződven meg bíróság, hogy a kérvény a presbiterium előtt barátságos uton elintézhető; utasítja bíróság Csiha Antal tanítót, hogy kérvényével első sorban a helybeli presbyteriumhoz forduljon.

Az 1, 2, 3, 4, 8, 18, 19, 20, 21, 46, 47, 48, 49, 50. számokat jegyzette Thamássy Lajos e. főjegyző.

A 7, 9, 10, 11, 12 számokat Konrád László v. f. jgysz.

Az 5, 6, 13, 14, 16, 17. számokat Váradi Soma v. jegyző.

A 15, 22—45. számokat Fazekas Imre e. jegyző.

Hitelesített Székelyhidon.

Thamássy Lajos

e. m. főjegyző.

id. Szabó József

ev. ref. lelkész.

Fényes Endre

e v. tanács-bíró.

Váradi Soma

egyh. ügyész.

Tárgymutató.

1. sz. Az 1891—93. országos ev. ref. zsinat által hozott törvények kihirdetése.

2. sz. Az egyházmegyei e. jegyzőségre Fazekas Imre érkeserüi lelkész megválasztottnak nyilvánítatik s e hivatalába beállittatik.

3. Egyházmegyei körüi számvetők munkálatainak egy hó alatt az elnökséghez beküldésére utasítottak.

4. sz. Az esperesi jelentés a tavaszi közgyűlés óta elnökileg végzett ügyekről.

5. Kovásznay Marczel székelyhídi főszolgabíró megkerestetni rendeltetik, hogy a Varga Gyula újlétai jegyző ellen az egyházmegyei bíróság által kért fegyelmi ügyben hozott határozatát egész terjedelmében s indokaival együtt adja ki.

6. sz. Tóth Milós szalacsi tanítónak esperes által hivatalától lett felfüggesztése helyeslőleg tudomásul vétetik.

7. sz. A „Jelentő iverk“ megerősítésével ~~kezelő~~ zsinatti törvényeink által rendelt egyházmegyei felülvizsgáló bizottság megválasztatik.

8. sz. Az egyházlátogatási jegyzőkönyv nevezetesebb pontjai előterjesztetnek s azokra határozatok hozatnak.

9. sz. Néh. Szóke János érmihályfalvai volt lelkész özvegyének kérvénye az elhunyt férje által Érmihályfalva helyett befizetett országos közalap visszafizetése tárgyában az érmihályfalvai egyháztanácsnak sürgős intézkedés végett kiadatik.

10. sz. Az érkeserüi egyház kérelmére a fiu- és leányiskolának együtt léte még újabb 3 évre megengedtetik.

11. sz. Széplaki egyháztanács kérvénye az általa eszközölt fekvőség eladási ügyében pártolólág felterjesztetik a főtiszti. egyház kerületre.

12. sz. Pazar Kálmán szalacsi ev. ref. segédlelkész az érmelléki ev. ref. egyházmegyébe kebeleztetik.

13. sz. Az álmósi leánytanítói új fizetéslevél pártolólág felterjesztetik megerősítés végett a főtiszti. egyházkerületre.

14. sz. Fazekas Mihály gállospetri ev. ref. lelkész kérelmének hely adatik.

15. A bályoki egyháznak temploma kibővítésére és tornya bádogozására vonatkozó tervrajza és költségvetése végmegerősítés végett a főtiszti. egyházkerületre terjesztetik.

16. sz. Mátyás Ilona diószegi tanítónő az érmelléki ev. ref. egyházmegyébe bekebeleztetik.

17. sz. Az egyházmegyei papi könyvtár számadásának megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése tudomásul vétetik.

18. sz. Az országos ev. ref. papi gyámintézet tervezete elvettetik s helyette egy országos ev. ref. papi nyugdíjintézet felállítására végett a főtiszt. egyházkerület megkerestetik.

19. sz. A tanítói fizetés állam általi pótlása és az ötödéves korpótlék biztosításáért beadott folyamodványok ügyében Szathmári Sándor mint espereshelyettes az intézkedéssel megbízatik, s ebből kifolyólag közgyűlés által a főtiszt. egyházkerületre kérvény. *Kuldeset*

20. sz. A lelkészi fizetés megállapított minimumának biztosítása végett a kellő lépések mihamarábbi megtételére a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés megkerestetni határoztatik.

21. sz. Az egyhm. gyámolda Székelyhidon 1894. szept. 18 án tartott közgyűlése jegyzőkönyvének betérjesztett 1-ső 2-ik számában foglalt határozat és intézkedés tudomásul vétetik.

22. sz. Reform. segélyegyleti segélyért beadott folyamodványok pártolólag felterjesztetnek a főtiszt. egyházkerületre.

23. sz. Rendkívüli államsegélyérti folyamodványok pártolólag felterjesztetnek.

24—42. sz. Közalapi segélyérti folyamodványok.

43. sz. A tanítói fizetésnek 300 frtra kiegészítéseért illetve 400 frtra emeléséért államsegélyért folyamodó egyházak kérvényei a főtiszt. egyházkerületre felterjesztetnek.

44. sz. A tanítói ötödéves korpótléknak államsegélyből fedezésére folyamodó egyházak kérvényei a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetik.

45. sz. Az egyházmegyei bíróság időszakai tanácsa megalakittik.

Bírósági ülés.

46. sz. A margittai ev. ref. egyháztanácsnak 8 jog fára hozott határozata hatályon kívül helyeztetik.

47. sz. Az érmihályfalvai egyháztanácsnak volt lelkésznek néhai Szőke Jánosnak özvegye, és Szathmári Sándor jelenlegi lelkész között a kegyeleti évi félfizetést megállapító határozata meg nem erősítettik.

48. sz. Esperes felhivatik, hogy azon 15 frt vizsgálati költséget, melyben Tóth Miklós szalacsi tanító az egyházmegyei bíróság által Albert Imre szalacsi lakos javára elmarasztaltatott polgári közigazgatási uton hajtsa be.

49. sz. Az ujlétai egyháztanács utasittatik; hogy a lelkészi bérlevél szerinti lelkészi földeket lelkész javára adja ki.

50. sz. Ujlétai tanító Csiha Antal kérvényével a helybeli presbyteriumhoz utasittatik.

Kiadta :

Thamássy Lajos,

egyh. m. e. főjegyző.

